

Bydgoszcz, 14 kwietnia 2026 r.

Ldz. **116**/ P.Z.Kr. / SW / 26

PANI
BARBARA NOWACKA
MINISTER EDUKACJI

Szanowna Pani Minister,

Wolny Związek Zawodowy „Forum-Oświata” przedstawia następujące stanowisko w sprawie propozycji zmian w przepisach dotyczących odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli. Związek podnosi, że:

1. w przedstawionych podczas spotkania Zespołu roboczego ds. odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli dnia 11 marca 2026 r. propozycjach zabrakło całościowego ujęcia problematyki odpowiedzialności zawodowej nauczycieli. W tym, w szczególności nie podjęto próby zdefiniowania kluczowych, lecz niedookreślonych i dowolnie interpretowanych w praktyce pojęć – tj. „dobra dziecka” ani „godności zawodu nauczyciela”. Zaproponowano kolejne pojęcie tego typu tj. „nieznaczny stopień uchybienia godności zawodu nauczyciela lub obowiązkowi, o których mowa w art. 6 Karty Nauczyciela”, które z pewnością będzie budziło wiele wątpliwości w czasie procedowania postępowań wyjaśniających.

W opinii Związku przedstawione propozycje zmian potwierdzają, że ich autorom przyświecał głównie zamiar umożliwienia szybkiego i sprawnego przeprowadzania procedury dyscyplinarnej wobec nauczycieli, nie bacząc na zachowanie podstawowych zasad prawnych: domniemania niewinności, prawa do obrony czy innych praw ustawowych (jak np. możliwość korzystania z uprawnień ustawowych czy rodzicielskich, związanych z usprawiedliwianiem nieobecności).

2. Poza pojedynczymi postulatami Związku uwzględnionymi (w niektórych przypadkach jedynie częściowo) w propozycjach przedstawionych w dniu 11 marca 2025 r. na spotkaniu Zespołu roboczego ds. odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli pojawiło się też wiele takich, które są nie do przyjęcia - jako nieprzemyślane, bezzasadne, a czasem niezgodne z zasadami prawnymi.

Należą do nich:

- wprowadzenie obowiązku zawiadamiania przez organy sprawujące nadzór pedagogiczny rzeczników dyscyplinarnych o podejrzeniu popełnienia przez nauczyciela czynu naruszającego prawa i dobro dziecka, jeśli taką informację organ uzyska w toku sprawowania nadzoru pedagogicznego,
- wprowadzenie możliwości złożenia przez nauczyciela/obwinionego wniosku o dobrowolne poddanie się karze, bez przeprowadzania postępowania dowodowego w postępowaniu dyscyplinarnym,
- wskazanie w przepisach, że przy przesłuchaniu świadka, który w chwili przesłuchania nie ukończył 18. roku życia obecny psycholog będzie zobowiązany wydać opinię na temat przebiegu przesłuchania tego świadka,
- wprowadzenie możliwości wyznaczenia obwinionemu obrońcy z urzędu przez przewodniczącą komisji dyscyplinarnej, w przypadku gdy obwiniony wielokrotnie (trzykrotnie, pięciokrotnie) przedkłada zwolnienia lekarskie, w dniach w których ma się odbyć rozprawa, tak aby komisja dyscyplinarna mogła zakończyć postępowanie dyscyplinarne,
- rezygnacja z obowiązku uchylania przez odwoławczą komisję dyscyplinarną prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego i przekazywania sprawy do ponownego rozpatrzenia komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji w przypadku wydania przez odwoławczą komisję dyscyplinarną postanowienia o wznowieniu postępowania dyscyplinarnego (art. 85n ust. 8 ustawy – Karta Nauczyciela),
- wprowadzenie obowiązku doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem właściwemu związkowi wyznaniowemu sprawującemu nadzór, w przypadku gdy orzeczenie to dotyczy obwinionego będącego nauczycielem religii,
- wprowadzenie wymogu aby w odniesieniu do katechetów, którzy skierowanie do pracy otrzymują od odpowiednich władz kościelnych, informacje o prowadzonym wobec nich postępowaniu wyjaśniającym oraz dyscyplinarnym były przesyłane również do odpowiednich władz kościelnych,
- zmiana katalogu kar (nazwana poszerzeniem katalogu) poprzez wprowadzenie możliwości ukarania nauczyciela: upomnieniem, naganą, zwolnieniem z pracy z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczyciela w okresie 6 miesięcy do 3 lat od ukarania, wydaleniem z zawodu nauczyciela,
- zaproponowanie terminu zatarcia w przypadku kary zwolnienia z pracy z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczyciela w okresie 6 miesięcy do 3 lat od ukarania – po upływie 6 lat (!) od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu,
- odstąpienie od zasady, o której mowa w art. 81 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela, zgodnie z którą do składu orzekającego komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji wchodzi co najmniej jeden nauczyciel, a do składu odwoławczej komisji dyscyplinarnej – co najmniej dwóch nauczycieli zatrudnionych w szkole tego samego typu co nauczyciel, którego dotyczy postępowanie,

- wprowadzenie możliwości pozostawienia bez rozpoznania wniosku o wyłączenie członka składu orzekającego opartego na tych samych podstawach faktycznych co wnioski wcześniej rozpoznany,
- założenie, że wymóg legitymowania się wykształceniem prawniczym nie będzie dotyczył zastępców rzecznika dyscyplinarnego.

W opinii WZZ „Forum-Oświata” zapowiedziany na spotkaniu zamiar przekazania projektu tych niedopracowanych zmian do dalszego procedowania jest przedwczesny.

W związku z bardzo negatywnymi doświadczeniami przedstawicieli naszego związku uczestniczącymi charakterze obrońców w postępowaniach wyjaśniających i dyscyplinarnych we wszystkich przewidzianych prawem instancjach, wynikającymi z łamania podstawowych zasad prawnych – a czasami - niestety, złej woli osób pełniących funkcje rzeczników dyscyplinarnych i ich zastępców oraz członków składów orzekających komisji dyscyplinarnych Związek wnosi o wykreślenie całego rozdziału 10 ustawy Karta Nauczyciela, a ewentualne przewinienia lub przestępstwa popełnione przez nauczycieli penalizować odpowiednimi karami porządkowymi wynikającymi z ustawy Kodeks pracy a w uzasadnionych przypadkach – w procedurze karnej określonej w przepisach Kodeksu Karnego i Kodeksu Postępowania Karnego (gdzie – jak wynika z naszych doświadczeń – nauczyciele będą mieli większe szanse na profesjonalizm i obiektywizm drugiej strony postępowania).

Postępowania dyscyplinarne zbyt często stanowią środek nacisku, groźby, szantażu, nagonki na poszczególnych nauczycieli, używany w celu wymuszenia na nich konkretnego zachowania lub w celu wyeliminowania ze środowiska szkolnego.

W naszej ocenie zaproponowany przez Ministra Edukacji zarówno kierunek, jaki sposób procedowania zmian przepisów Karty Nauczyciela dotyczących odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli za uchybienie godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom, o którym mowa w art. 6 Karty Nauczyciela wręcz urąga godności tej grupy zawodowej.

Z wyrazami szacunku

Sławomir Wittkowicz

Przewodniczący

Wolnego Związku Zawodowego

"Forum-Oświata"

/ kwalifikowany podpis elektroniczny /